

Abstrakt

Základy odborového hnutí byly v českých zemích položeny na přelomu 19. a 20. století. Dělníci v nich našli způsob, jak bojovat se zaměstnavateli o vylepšení svých pracovních, mzdových a sociálních podmínek. Někdy se opravdu jednalo o ekonomický boj, když dělníci zahájili stávkou a přerušili tím výrobu, jindy stačila dohoda po společném vyjednávání. K větší efektivitě prosazování svých požadavků se od vzniku Československa pokoušeli odboráři propracovat sjednocením, ale z důvodu politické různorodosti všechna jejich jednání skončila neúspěchem. Odborová jednotu nastala až po okupaci nacistickým Německem a pod rouškou legálnosti odborů se v nich začala utvářet významná odbojová skupina.

Poválečná obnova státu, na které se odbory měly nemalou měrou podílet, byla ve spojení s jejich tehdejší popularitou velkou příležitostí vytvořit pro zaměstnance co nejpříznivější podmínky. Ozbrojené stráže závodů, ve kterých na výrobu dohlížely závodní rady podléhající odborové pravomoci, nebo správa národního pojištění byly novými benefity, pomocí kterých se měly zlepšovat pracovní a mzdové podmínky pracujících. Odbory však v té době již ztratily svou tvář a jejich členská základna svou nespokojenost dávala najevo stávkami a demonstracemi.